

Az Engelmann Házaspár Nászúton



Ez itt édesanyám és édesapám nászúton, Velencében. Azt mesélte édesanyám, hogy a Bauer és Grünwald Hotelban laktak. Édesapám nagyon elegáns, szép ember volt, bár nem volt magas, mint az édesapja. Szerette a szabadságot meg a lovakat, és nagyon-nagyon jó ember volt. 1914-ben házasodtak, ez egy szerelmi házasság volt. Az apám édesanyja nagyon ellene volt a házasságnak. Semmiképpen nem akarta, a szüleim viszont nagyon modernek voltak, s így is összeházasodtak. Nagyon szép ez a kép, olyan, mintha egy film kockája lenne a galambokkal. Különleges.

Az édesapám és az édesanyám első unokatestvérek voltak, tíz év volt közöttük. A legszebb házasságot éltem, amit életemben láttam. Soha egy hangos szó közöttük nem volt. A házasságból két gyerek született: én 1915-ben, s az öcsém, György 1920-ban.

Gyermekkoromban a zsidó ünnepeket betartottuk. Apám volt a gyöngyi hitközség elnöke, és péntek este meg szombatot eljárt imádkozni. Viszont fejfedőt, kípát nem hordott állandóan. Hanukakor gyertyát gyújtottunk. A szombatot tartottuk, nem dolgoztunk. Péntek este anyám mindig gyertyát gyújtott, de ennyi volt. Az újévet [Ros Hásáná] is megtartottuk, a hosszúnapot [Jom Kipur] megtartottuk, akkor nem ettünk. Egy időben volt kóser háztartás is. Az öcsémnek volt bár micvója.

Húsvétkor [Pészah] mindig együtt volt a család. Húsvétkor a nagypapám mindig lejött Budapestről, s akkor nálunk lakott. Meg lejött a nagynéném is a családjával, meg lejött az orvos nagybácsi meg az ügyvéd nagybácsi, szóval nagy dolog volt. Először nálunk volt a széder, mert az apai nagypapám idősebb volt, a másik este a másik nagypapámnál, és nem ettünk, csak maceszt nyolc napig. A mai napig nem eszem, csak maceszt húsvétkor, ezt betartom. Mikor kicsi voltam, karácsonyt is tartottunk. Olyan karácsony volt, hogy az ebédlőben volt háromablaknyi meglepetés. Olyan normális dolgok voltak ezek. Azt nem néztem, hogy keresztény ünnep vagy valami.

Gyermekkoromban nem éreztem semmi antiszemitizmust, mert az én korosztályomban nem volt zsidó. Gyöngyön volt egy öreg zsinagóga. A rabbi és a kántor háza mellett volt kóser mészárszék, anyám kóser húst is vett. Mert abból a hitközségnek haszna volt. De a rabbinak nem volt samesze. Elvette a sárospataki Fischer rabbinak a lányát, Hannát. Szegényt, három gyerekkel vitték el. Nagyon rövid ideig volt csak rabbi itt, elvitték később munkaszolgálatra.